

očesom pregledal človeško revščino in tudi prihodnost, je videl v ustanovitvi družbe salezijanskih sodelavcev delo za ohranjenje in obnovitev družbe, katero (delo) se bode razširilo po vsem svetu.

Imel je tudi navado reči: Če bodo škofje in duhovniki spoznali, kako mogočno pomoč morejo imeti pri vsakem dobrem in velikem delu po tej družbi salezijanskih sodelavcev, se bodo potrudili jo v svojih škofijah in župnijah ustanoviti. Prišel bode čas, ko bode dober katolik in salezijanski sotrudnik istega pomena.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Mariborska posojilnica.

V letu 1895. je pristopilo posojilnici 159 novih društvenikov, izstopilo pa 83. Vsed tega je naraslo število društvenikov na 2397, kateri imajo 130 glavnih deležev v znesku 13.000 fl. in 3896 upravnih deležev v znesku 38.960 fl., skupaj 51.960 fl. Prošenj za posojila se je vložilo med letom 549 in 354 prošnjam se je ugodilo. Skupaj se je izposodilo 1895. leta 212.730 fl. 63 kr. in vrnilo na posojila 188.355 fl. 50 kr. Stanje posojil se je torej zvišalo za 24.375 fl. 13 kr. in znaša koncem leta 639.250 fl. 15 kr.

Izmed vseh posojil jih je 1938 v skupnem znesku 408.368 fl. 58 kr. na osebni kredit pod poroštvom, ki so se obrestovala po 6% na leto. Posojil na osebni kredit, katera pa so se zaradi varnosti porokov tudi še pri posestvih, dolžnikov — vendar pa ne pod strogo popilarno varnostjo vknjižila, bilo je 134 v skupnem znesku 104.705 fl. 62 kr. Ta posojila so se obrestovala z 5½% na leto. Hipotekarnih in drugih posojil proti zastavi in 5% obrestim, in posojil drugim denarstvenim zavodom, šolskim svetom in občinam, katera so se tudi obrestovala po 5%, bilo je 145 v skupnem znesku 120.175 fl. 95 kr.

Iz čistega dobička v znesku 9717 fl. 90 kr. se izplača po sklepu občnega zbora z dne 23. svečana t. l. zadružnikom na njih deleže 5% dividenda. Znesek 3887 fl. 16 kr. se je priklopil po sklepu občnega zbora specialnemu zadružnemu (rezervnemu) fondu za pokritje slučajnih zgub, kateri fond se je povišal s tem na 32.344 fl. 14 kr. Občni zadružni fond znaša 22.115 fl. 94 kr. in celi zadružni fond torej 54.460 fl. 8 kr. Znesek 1190 fl. 77 kr. se je dodal posebnej ustanovi za dobrodelne namene, osnovanej pri rednem občnem zboru l. 1890. S tem je narasla ta ustanova na 15.495 fl. 82 kr. Razven tega se je odločil po sklepu občnega zbora iz čistega dobička še znesek 1000 fl. a. vr. neposredno v dobrodelne namene, posebno v podporo šolskim in dijaškim društvom, dijaškim kuhinjam itd.

Franc Rapočeve ustanova je narasla tekom leta na 30.912 fl. 52 kr. Iz dohodkov ustanove podelila je posojilnica osmerim visokošolcem stipendija v znesku po 150 fl. a. vr.

Posojilnice lastno premoženje, ki je znašalo po računskem sklepu za 1894. leto 143.154 fl. 82 kr., obstoji sedaj: a) iz zadružnih deležev 51.960 fl., b) iz zadružnega (rezervnega) fonda 54.460 fl. 8 kr., c) iz ustanove za dobrodelne namene 15.495 fl. 82 kr., d) iz Franc Rapočeve ustanove 30.912 fl. 52 kr., skupaj 152.828 fl. 42 kr. in se je torej tekom leta povišalo za 9673 fl. 60 kr.

Vzreja žrebet.

Našim konjerejcem nekaj besed! Če prav že vsak dobro vé, kaj ima vse odpraviti pri žrebetih v njihovi

prvi mladosti, naslednji opomini ne morejo biti od škode, ker izkušnja kaže, kako se ta imenitna domača žival v prvih tednih zanemarja, v času, ko bi največje skrbljivosti potrebovala. Čisto drugačne, čile in lepe konjiče bi imeli slovenski kmetje brez velikih stroškov v svojih hlevih, ko bi se potrudili, le prve tri ali štiri mesece nekoliko bolj skrbno gledati na vzrejo žrebet. Če je gospodar, ki ima brejo kobilo, nujne stvari pripravil, če je postavil iz desek poseben oddelek za žrebe, če je pobral kobili železje raz nog, ni se mu več bati, da bi se stvar ponesrečila.

Navadno pri povrženju ni treba nobene človeške pomoči. Le malokedaj se pripeti, da mora gospodar s svojo roko pomagati, a če to stori, mora biti jako spreten, opazen in previden, kajti kobila ni krava; ne sme se nikakor z njo tako ravnati kakor s kravo, ki ni tako občutljiva.

Po povrženju pa je gospodarjevo prvo delo, da žrebetu popkovino, to je popkov trak zavije, odstrani, le odrezati s kako ostrino ga ne kaže. Prej ko se tega dela loti, mora si jako skrbno umiti roke v vodi, kateri je nekoliko žganja primešanega ali pa v karbolovi kiselini. Tudi, če je popkovina že od narave pretrgana, ne sme človek ostalega, žrebeta se držečega dela dotakniti, ne da bi si prej roke dobro umil. Od šesterih žrebet, ki v prvi mladosti poginejo, je najmanj pri četririh uzrok pogina slabo, neprevidno ravnanje s popkovino.

Dalje ne sme varuh, kateremu je žrebe izročeno, odlagati nič manj imenitnega dela, da namreč žrebe na lahko, a dobro otere in posuši, kobili pa prav mehko nastelje. Brž ko se vidi, da se mladiču zljubi mleka, naj se brez odlaganja nese h kobilnemu vimenu in to se mora tako dolgo ponavljati, dokler samo na noge ne stopi. Kobila mora dobivati prav dobro, čisto in zdravo seno; malo, pa dobrega ovsa, in vode, zmešane z moko. Bob, fižol, grah, krompir itd. se doječi kobili nikdar ne sme polagati, ker zgubi precej dosti mleka, ker še to mleko, kolikor ga ji ostane, ni zdravo in žrebetu jako škoduje in vrhu tega se še kobila hitro kakoršne koli notranje boleznii nalezje.

Že prvi teden sme se žrebetu v njegovem oddelku, kamor kobila ne doseže, zdobljeni oves ponuditi. Če se ga brani in če nima kobila dosti mleka, mora se žrebe rediti z ovsenim močnikom ali s kravjim mlekom, ki se mu pa toplo daje. Pa oves naj se mu le pridno ponuja; če se ga tudi prve dni ne dotakne, se ga slednjich le navadi.

Pri konju mora gospodar posebno prvo leto prav paziti, ker v tem času zraste, kar se tiče visokosti, največ. Prvo leto namreč zraste skoraj pol metra, v naslednjih dveh letih pa skupaj komaj za 3 dm. Ali ne sledi iz tega, kolike važnosti je vzreja v prvem letu?

Ne samo na klajo, tudi na prosto gibanje mora gospodar računati. Žrebe in kobila morata se pridno spuščati na prosto, če hoče gospodar, da bi prospevala, da bi postal iz žrebeta čil konjič. Kamor gre kobila, naj se pusti tudi mladič, tudi če je kobila pri težkem delu. — Še na nekaj je treba konjerejce tako nekako vznovič opozarjati, kar preradi zanemarjajo. To so kopta pri žrebetu, ki se tako lahko na to ali ono stran skrivijo ali pokvarijo ter tako ves čas ostanejo, če se temu v mladosti v okom ne pride. Predolgi parklji ne smejo se oluščiti, boljše jih je odrezati ali odsekati.

Odstavljajo se žrebeta navadno v četrtem ali petem mesecu svoje starosti. Ako pa kobila težko dela, mora se to že prej, najmanj v tretjem mesecu zgoditi, ker obema nalogama kobila ni kos, da bi redila s svojim mlekom žrebe in ob enem se cel dan pri težkem delu mučila. — Gospodarji, ne zanemarjajte nikar svojih žrebet! Vaš trud bode na vsak način obilno povrnjen,

če le v prvem letu skrbno in vestno gledate na vzrejo zrebet.

Sejmovi. Dne 10. aprila v Koprivnici. Dne 11. aprila v Dobjem in Poličanah (za svinje). Dne 13. apr. v Rogatcu, Mariboru, Vojniku in Št. Lenartu v Slov. goricah. Dne 14. aprila v Zdolah. Dne 15. aprila v Arvežu, pri Sv. Mohorju in v Imenem (za svinje). Dne 16. aprila pri Novi cerkvi, v Spielfeldu in na Bregu pri Ptujju (za svinje). Dne 17. aprila v Kapelah.

Dopisi.

Iz Šoštanja. (Drobiž.) Ko je znani graški profesor Hoffmann tukaj vpeljal podružnico »Südmarke«, rekli so tukajšnji pametni možje, da naj jih pustimo in preziramo; kajti cela stvar bo po prvem gratis-pivu in vinskem navdušenju kmalu zaspala, kakor je tukajšnji »šulverein« v miru izdihnil. Upamo, da bo tako. Večina udov je samih pristnih »lačenbergerjev«, ki so se le za to dali vpisati, da bi dobili od »Südmarke« kako podporo. Večina teh pa se je varala. Kaka dva ali trije so dobili nekaj, da bi drugi tem daljše zobe dobili, tako tukajšnji lasorezec in bradostrgar slovenskih kmetov. Zakaj ta? Imenitna oseba! Reporter nekega graškega nemško-nacijonalnega lista in ob enem »Zuträger« tukajšnjih »germanov«. No, dober tek onemu graškemu listu k takšni duševni sili! Sicer se bo pa še v kratkem času našel kak slovenski brivec, ki se bi tukaj naselil. Skrivnih, zahrbtnih nasprotnikov ne moremo trpeti. Stopite na dan, očitno! — Tako raste tukaj tudi vedno bolj občna nevolja zoper našega zdravnika. Ta gospod, podpiran denarstveno od slov. okrajnega zastopa, si ne upa sicer očitno zoper nas na dan, za to je pa vendar on general tukajšnjih duševno revnih nemškutarjev. Kakor namerava slišimo, se naseliti tukaj stalni okrajni zdravnik, ki ne bo slasten podpornik »Südmarke«. Dobro, pa kmalu! — Kakšno urico od tukaj je kopališče »v plenica«, Topolšica, v rokah tukajšnje germanske »Vorschusskasse«. Ravnateljstvo skrbi čudno dobro za stezo h kopališču! Takšne ceste, kakor je ta, in tako snažne kopeli ne vem, če je kje v Evropi. Gospodje! Priporočite se »Südmarki«, morda vam dá kaj; mi vam iz srca želimo! — Glede jubilejskega zaklada se mi popolno strinjamo z dopisnikom in Brežic zadnjega »Slov. Gosp.« iz uzroka, ki ga je navel, in ki jih še mi posebej imamo.

Iz Ribnice. (Dvojni glasovi.) Hvala Bogu, doživeli smo vesele velikonočne praznike in radostni glas »aleluja« nam je milo donel na ušesa. Pri nas je bilo posebno prijetno v nedeljo jutro pri procesiji, katero so vodili trije častiti gospodje duhovniki, namreč poleg domačih dveh še č. o. dr. Rajmund Miklavec, sedaj vojaški duhovnik iz Gradca. Procesije se je udeležilo blizu 3000 ljudij; iz topičev je gromel strel, ubrano zvonjenje pri dveh cerkvah in godba je dajala vesele glasove, ki so doneli in odmevali po naših s smečjem obrastenih bregovih. Nato je bila levitirana sv. maša, katero so služili dr. Rajmund in pri kateri sta stregla domača gospoda. Res, imeli smo prekrasne velikonočne praznike! Pa še nekaj, gospod urednik, ker že od glasov govorim, omenjam še to, da ni vse eno, ako kdo izreče »glas« ali »Glas«; poslednje seveda je nemško ime. Nekoliko naših Ribničanov pa se zelo zanaša na »Glas«; kajti iz tega se lahko pije šampanjec Bismarku na čast. Toda nevarno je tako razveseljevanje; zlasti ako bi utegnil priti kak dečko ter bi ta »glas« prekucnil, pa bi tem našim »purgarjem« takoj ves up splaval pod mizo. Torej pozor!

Iz Solčave. (Predavanje o živinoreji.) Na cvetno nedeljo nas je razveselil delavni g. M. Jelovšek, živinozdravnik iz Braslovč, poslan vsled prošnje od deželne kmetijske družbe. Govoril je o umni živinoreji, ter posebno naglašal važnost sirarstva za naše planinske kraje. Jasna in čvrsta beseda gosp. živinozdravnika je našega kmeta navdušila, urediti si posebno hleve po potrebi. Res je, da se takoj vsi načrti ne bodo dali izvršiti, a tekem časa upamo, da se marsikaj po nasvetu izvrši; posebno, ako nas bode še dežela podpirala. Prepričali smo se, da g. Jelovšek ne govori samo po predpisu mrtvih knjig, ampak opira se tudi na svoje dolgoletne izkušnje, ki so le v prid našemu živinorejcu. Bog daj, da bi se kmalu uresničila občna želja, da začne tudi v Solčavi veliko korist obetajoča sirarska zadruga svoje delovanje!

Iz Makol. (Naša posojilnica) razpošilja ravnokar svoje poročilo in računski sklep za dvanajsto upravno leto 1895. Zadržnikov šteje 1343. Danih posojil ima za fl. 203.648.13. Stanje hranilnih vlog kaže lep znesek po fl. 258.078.92. Zadržna zaloga (rezerva) je dosegla visost fl. 13.409.98; in sicer je splošne: fl. 2283.41, posebne pa fl. 11.126.57. Naloženega denarja ima vsega vkup fl. 62.527.60 in gotovine je bilo v blagajni ob koncu leta 1895. znesek po fl. 8766.54. Čistega dobitka je preostalo po odšteti izdatkih za dobre namene (250 fl.) in za nagrade (565 fl.) še fl. 517.93, ki se je ves priložil zadržnemu zakladu. — Tudi naša mlajša sestra: »Posojilnica v Slov. Bistrici« se veselo razvija, ter izkazuje že v drugem letu poslovanja danih posojil za 65.485 fl., stanje hranilnih vlog 73.760 fl. 59 kr. in zadržnikov 373. Nje delokrog se razsteza bolj na južnopohorske občine, katerim so Makole preveč odročne. Zato je bila prav vrla misel slov.-bistriških rodoljubov, da so ustanovili v nemčurskem gnezdu svoj lasten denarni zavod, in tako začeli osvobojevati kmetiške posestnike iz sovražnih spon. Izkušnja spričuje, da tudi v enem okraju se lahko razvijata dve posojilnici. Seveda »Makolska« šteje izdatno množino svojih zadržnikov še tudi po drugih okrajih, ne samo v domačem, slov.-bistriškem. Tako sta n. pr. okr. Rogatec in Ptuj prav obilno zastopana, okr. Šmarje s precejšnim številom, in deloma še tudi konjiški okraj. Za »majhne« (kmetiške) posojilnice, katerim manjka denarja, zaupanja in varnosti itd. se pri nas dosedaj še nismo mogli nič kaj, da bi se posebno navdušili. Ljudje porogljivo pravijo: »kaso« imajo, pa prazna je vedno!

Iz Murave na Gornjem Štajarskem. (Požar.) Naše mestece je bilo na velikonočni ponedeljek zvečer ob 7. uri v veliki nevarnosti, da do tal pogori; in to bi se tem lažje zgodilo, ker je še skoraj vsaka druga hiša po stari šegi s »šintli« pokrita. Velika sreča, da ta večer ni bilo vetra, kakor poprej 14 dni neprenehoma, vendar pa je ogenj upepelil prvi 2 hiši v začetku mesta do tal, tretjo pa je nekaj poškodoval. Od teh treh hiš sta bili dve gostolnici, ker je namreč tukaj vsaka druga hiša gostilnica, in v eni teh ponesrečenih gostilnic je bil na velikonočno nedeljo — ples. Za kazen je imel ta gostilničar drugi večer veliko strahu pred ognjem in precej škode, ker so mu v nevarnosti in prenglosti krožnike in steklenice skozi okna na ulice zmetali in potrli.

Iz Maribora. (Slavnemu odboru celjskega pevskega društva!) Odkar obstoji Vaše društvo, spominjali smo se vseh uspehov z najlaskavejo pohvalo in zanimali smo se vedno za-nj z ljubeznijo, kakoršne ni imel za Vaše društvo nijeden drug list. Edina dopisa, katera sta manj pohvalno se izrazila o zanimanju za Vaše društvo, sta v štev. od dne 21. nov. 1895 in od 16. jan. 1896, katera pa nam je doposlal neki od-